

The Holy See

**DISCORSO DI GIOVANNI PAOLO II
AL NUOVO AMBASCIATORE DELLA BOSNIA ED ERZEGOVINA
PRESSO LA SANTA SEDE IN OCCASIONE
DELLA PRESENTAZIONE DELLE LETTERE CREDENZIALI***

Sabato, 30 novembre 2002

Gospodine Veleposlaniče!

1. Vrlo rado primam vjerodajnice kojima ste ovjereni za izvanrednoga i opunomoćenoga veleposlanika Bosne i Hercegovine pri Svetoj Stolici.

Dočekujući Vas dobrodošlicom, preko Vas upućujem svoj pozdrav pun poštovanja vlastima države, koju ste pozvani predstavljati kod ove Apostolske Stolice.

Rado koristim prigodu da ponovno potvrdim svoju stalnu blizinu dragim narodima Bosne i Hercegovine, koji su bili izvrgnuti ne samo političkome sustavu utemeljenu na ideologiji suprotnoj vrijednostima urezanima u ljudski duh, nego i dugome i bolnome ratu. Zbog toga sam želio osobno poći u Sarajevo. Božja Providnost mi je udijelila i prigodu za to te sam 12. i 13. travnja 1997. došao u pastirski pohod tome toliko napaćenome gradu i svratio pozornost na potrebu »da se osigura poštivanje svakoga čovjeka i njegovih prava, bez obzira na narodnu ili vjersku pripadnost« (Govor na dolasku u Sarajevo, 12. travnja 1997., br. 2).

2. Bogu hvala, zalaganje ljudi dobre volje dovelo je prvo do sklapanja Washingtonskoga sporazuma, a potom i do Daytonskih sporazuma, koji su ugrašeni u same temelje države Bosne i Hercegovine. Sve je to učinilo da oružje sada šuti. Potrebno je, mešutim, zauzeto raditi na izgradnji i oživotvorenju mira u pravdi, rješavajući pitanja vezana uz budućnost zemelje. U ta pak pitanja spada i pitanje povratka prognanika i izbjeglica, koji čekaju da se mogu vratiti kući, te pitanje ponovnoga oživljavanja gospodarstva, što bi donijelo vedrinu i pouzdanje među tamošnja pučanstva.

Potrebni su za to programi vezani uz stvarnost, koji bi nudili mogućnost rada i zarade sredstava dostatnih za život i koji bi, u potpunome poštivanju identiteta svakoga pojedinca, promovirali dijalog i suradnju među različitim sastavnicama građanskoga društva. Jedino je na taj način moguće učiniti da zaživi prava demokracija, »plod vrednovanja kulturnih, društvenih i vjerskih posebnosti različitih sastavnica zemlje, uz poštivanje pravednosti, pravde i istine« (*Govor sudionicima jubilejskoga hodočašća Vrhbosanske crkvene pokrajine*, 30. travnja 2000., br. 3).

Demokracija je zahtjevna zadaća, koja traži moralnost, čestitost, ljudsku osjetljivost, razboritost, strpljivost, poštivanje drugih, spremnost na odricanje svaki put kada to traži opće dobro, odlučnu volju da se vlastiti način promatranja stvari i vlastito mišljenje ne nameću drugima nego se izlažu. Takva je zadaća još zahtjevnija u jednoj višenarodnoj, višekulturnoj i viševjerskoj zemlji, kakva je upravo Bosna i Hercegovina, koja je pozvana da svoju sadašnjost i svoju budućnost gradi na čvrstim temeljima pravde, poštivanja drugih, suradnje i solidarnosti među svim svojim sastavnicama, te štiti zdrave običaje svakoga svojeg pojedinog naroda.

3. Kako bi se na budućnost moglo gledati s većim pouzdanjem, prijeko je potrebno također promovirati pravu pomirbu i iskreni oprost. »Nizanje 'krivnji' i 'kazna' neće se nikada okončati ako se jednom ne oprostiti« (*Propovijed u Castel Gandolfu*, 8. rujna 1994., br. 6). Da! Nije lako oprostiti, ali je žurno potrebno zbog dobra svih.

Istina je da se iz sjećanja ne može izbrisati ono što se je dogodilo u minulome razdoblju, ali se može i mora srca osloboditi od mržnje i osvete. Sjećanje na pogreške i nepravde neka bude upozorba, koja traži da se one ne ponavljaju, kako bi se izbjegle nove tragedije, možda još i veće.

Crkva u Bosni i Hercegovini već radi i pruža svoj doprinos pomirbi i oprost, vjerno navješćujući Evanđelje. Ona jedino traži da može razvijati tu svoju zadaću, stojeći uz siromašne i na rub društva gurnute i omogućujući da se čuju i oni koji su u društvu lišeni glasa.

Upravo se u tome duhu Crkva svim silama trudi oko promaknuća izobrazbe novih naraštaja u školama otvorenima svima koji žele završiti obveznu osnovnu školu i steći srednjoškolsku spremu. Uvjeren sam da će predstavnici državnih tijela znati cijeliti taj doprinos Crkve i da neće izostati njihova potpora svakome prikladnom razvoju njezinih školskih ustanova na dobro djece i mladeži pripadnika svih naroda i vjera nazočnih u Bosni i Hercegovini.

4. Od svakoga se traži da daje vlastiti doprinos stavljanju na zdrave noge društva koje odbacuje svaku napast podupiranja jednih na štetu drugih; društva koje je spremno svima osiguravati stvarnu ravnopravnost i koje je pozorno na poštivanje pravâ, slobodâ i identiteta svih te vodi računa o mjesnim povijesnim, društvenim i kulturnim iskustvima; jednom riječju, društva utemeljena na pravdi i miru.

Iako je rat završio prije skoro sedam godina, još se uvijek, na žalost, ne vidi stvarno rješavanje

drame brojnih izbjeglica i prognanika, koji žude za povratkom svojim domovima. Ovdje posebno mislim na pučanstva koja čekaju da im se omogući povratak na banjolučko područje i u Bosansku Posavinu. Ta pučanstva, jednako kao i prognanici i izbjeglice iz drugih krajeva, gledaju kako im se niječe osnovno pravo na miran život u njihovu rodnome kraju. Ne mali broj njih je zbog toga prisiljen da drugdje traži sreću.

Ti ljudi opravdano mole da im se zajamči sigurnost i da im se stvore prihvatljivi politički, društveni i gospodarski uvjeti. Oni na isti način zahtijevaju da im se vrate i dobra kojih su za vrijeme rata bili nasilno lišeni.

5. Prijeko je potrebno graditi istinsko ozračje mira. »Mir – kaže Drugi vatikanski opći crkveni sabor – nije puka nenazočnost rata, niti se može svoditi jedino na stvaranje ravnoteže među protivničkim silama« (*Gaudium et spes*, br. 78). Isti sabor takošer podsjeća da se mir »opravdano naziva djelom pravde« i da zahtijeva »čvrstu volju da se poštuju drugi ljudi i drugi narodi i njihovo dostojanstvo« (*ondje*).

Nastojanje da taj nauk zaživi sa sobom nosi zauzimanje da se ne podupiru stanja što sličje na ona koja nagrašuju ishode postignute nasiljem počinjenim na štetu golorukih ljudi; sa sobom isto tako nosi volju da se prikladnim političkim i gospodarskim zahvatima i na mjesnoj i na državnoj razini nadoknade i isprave počinjene nepravde. U nastojanju oko toga »nikoga ne smiju obezhrabrivati mogući pojavci nepredvišenih teškoća. A kad se te teškoće ipak pojave, svi se moraju služiti razboritošću da se isprave i poboljšaju prije izraženi planovi« (*Govor veleposlaniku Bosne i Hercegovine*, 11. rujna 1998., br. 3).

6. Gospodine Veleposlaniče! Želim od srca da zemlja koju predstavljate naiše na razumijevanje i stvarnu pomoć potrebnu za ozdravljenje rana što su ih nanijeli nedavni rat i prijašnji politički sustavi, koji su tijekom 20. stoljeća uzrokovali ogromne tragedije u Bosni i Hercegovini i drugim državama susjednih područja. Zemlje će staroga kontinenta i Mešunarodna zajednica neizostavno pružati potrebnu pomoć te podupirati programe koji će Bosni i Hercegovini i cijelome području jugoistočne Europe omogućiti da što prije postanu sudionici europskih i svjetskih integracijskih postupaka.

Uvjeren sam isto tako da će Bosna i Hercegovina znati pružiti vlastiti prilog izgradnji »zajedničkoga doma« otvorena svim narodima našega kontinenta. Nitko, naime, nema pravo nikoga isključivati, a svi imaju dužnost poštivati druge, bilo da se radi o malim bilo pak o velikim državama.

7. Sa zadovoljstvom sam, gospodine Veleposlaniče, pribilježio ono što ste rekli o uzajamnim odnosima između Bosne i Hercegovine i Svete Stolice i njihovu daljnjemu razvoju i produbljenju. Ti će odnosi i dalje, jednako kao i do sada, biti na korist svih bosansko-hercegovačkih grašana.

I Vi ćete, isto kao i Vaš predhodnik, u ispunjenju povjerene Vam visoke zadaće kod Svete Stolice naći posvemašnju spremnost za razgovor o pitanjima koja zanimaju obje strane.

Ugodan Vam bio boravak u Rimu i neka Vam Bog udijeli te možete raditi koristan i zanimljiv posao!

Ove dobre želje pratim molitvom da Bog, Otac svih ljudi i naroda, svojim darovima prati Vas, Vaše suradnike, državno čelništvo, kao i sve drage narode Bosne i Hercegovine uvijek nazočne u mojem srcu.

**Insegnamenti di Giovanni Paolo II, vol. XXVI/2 pp.801-805.*

L'Osservatore Romano 1.12.2002 p.4.

© Copyright 2002 - Libreria Editrice Vaticana

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana